

Miljø- og fødevareministeren
Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Collective Impact - Det åbne
land som dobbelt ressource
Jamers Plads 2
1551 København V

T 40 49 57 76
E hgr@collectiveimpact.dk

www.collectiveimpact.dk

Natur og landbrug kan gå hånd i hånd – vil Danmark implementere bedre muligheder?

D. 25. januar 2017

Det danske landskab har gennem generationer givet afsæt for et produktivt landbrug, attraktiv bosætning, rekreativ udfoldelse og levesteder for dyr og planter i en skøn forening.

Når ubeskyttede landskabselementer og markveje mister deres oprindelige funktioner i dyrkningen af landskabet, vil de være i fare for at blive nedlagt. Med nedlæggelsen af disse landskabselementer forsvinder også levesteder for dyr og planter samt rekreative adgangsmuligheder.

Det er en udvikling, som vi kender i Danmark, og som Københavns Universitet for første gang har analyseret samlet over en tidsperiode på seks årtier for Collective Impact styregruppen *Det åbne land som dobbelt ressource* (se vedlagte pjece).

Undersøgelsen omfatter en række scenarier, som demonstrerer, at landbrugets strukturudvikling kan forenes med bedre hensyn til agerlandets natur og adgangsmuligheder. Men det vil kræve, at landbrugsstøtten udbetales med bedre incitamenter for den enkelte landmand til at passe på agerlandets ubeskyttede natur og markveje.

Sådanne incitamenter findes allerede i EU's fælles landbrugspolitik. Medlemslandene kan lade landskabselementer som levende hegn, træer, markbræmmer, damme, grøfter og stendiger bidrage til at opfylde kravet om udlægning af miljøfokusområder (MFO) på 5 % af landbrugsbedriftens omdriftsarealer. Miljøfokusområder har til formål navnlig at beskytte og forbedre biodiversiteten.

I Danmark er mulighederne for at tælle små naturområder og landskabselementer med som miljøfokusområder begrænsede og omfatter kun små søer og fortidsminder, de såkaldte GLMS-elementer (God Landbrugs- og Miljømæssig Stand). I 17 andre EU-medlemslande kan landmanden opfylde kravet om 5 % miljøfokusområder med en lang række yderligere landskabselementer. Det giver for det første landmænd i disse 17 EU-medlemslande flere valgmuligheder og større fleksibilitet i opfyldelsen af de grønne krav og for det andet bedre mulighed for at beskytte biodiversiteten i landbrugslandet.

EU Kommissionen forelægger senest den 31. marts 2017 en evalueringsrapport om gennemførelsen af kravet om 5 % miljøfokusområder for at beskytte og forbedre biodiversiteten på landbrugsarealet. Vi følger med stor interesse Kommissionens forslag til midtvejsevaluering af de grønne krav vedr. landskabselementer og miljøfokusområder.

Vi vil i den forbindelse påpege, at Kommissionens forslag til at forenkle kravene til MFO-landskabselementer, herunder at fusionere forskellige landskabselementer samt at fusionere de forskellige bræmmetyper, vil give forbedrede muligheder for en administrativ enkel implementering af flere typer MFO-arealer i Danmark. Der ud over giver forslagene mulighed for, at fx markbræmmer fremadrettet automatisk kan tælle med som MFO i Danmark.

Collective Impact styregruppen *Det åbne land som dobbelt ressource* vil i anledning af Kommissionens forenklingsforslag samt de nyligt indhentede analyseresultater på ny anbefale miljø- og fødevarerministeren samt Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg, at den enkelte lodsejer i videst muligt omfang kan medregne landskabelementer samt en lang række øvrige vildt- og bivenlige tiltag som miljøfokusområder. Dette vil give et incitament til at bevare landbrugslandets landskabelementer og småbiotoper.

Det er muligt – blot ved at implementere eksisterende muligheder i den fælles landbrugs-politik - at forene hensynet til et varieret og værdsat kulturlandskab med plads til såvel et landbrugserhverv i udvikling, som til de landskabelementer, der gør det attraktivt at bo og færdes i det åbne land. Det vil være et vigtigt bidrag til at bevare samspillet mellem marker, landbrugets bygninger, læhegn, markveje og små naturområder, som vil være forankret i de fleste danskere som det typiske Danmark.

Venlig hilsen

Søren Møller, formand

På vegne af Collective Impact Styregruppen *Det åbne land som dobbelt ressource*:
Gustav Garth-Grüner, bestyrelsesmedlem, Bæredygtigt Landbrug,
Lars Hvidtfeldt, viceformand, Landbrug & Fødevarer,
Per Kølster, bestyrelsesformand, Økologisk Landsforening,
Thyge Nygaard, landbrugspolitisk medarbejder, Danmarks Naturfredningsforening,
Jan Søndergaard, direktør, Dansk Skovforening,
Claus Lind Christensen, formand, Danmarks Jægerforbund,
Lars Rasmussen, sekretariatschef, Danmarks Sportsfiskerforbund,
Eske Groes, chefkonsulent, KL
Jan Ejlsted, direktør, Friluftsrådet
Anne Skovbro, direktør, Realdania
Steffen Brøgger-Jensen, Næstformand, Dansk Ornitologisk Forening